

19. 1. 2017

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Zákaz kouření: Návod pro hostinské

Nový tabákový zákon mimo jiné přináší zákaz kouření v restauracích. Pokud jej schválí Senát a podepíše prezident, vstoupí v účinnost 31. 5. 2017. Co to bude znamenat pro provozovatele restaurací?

Kde se kouřit nesmí

Zákaz kouření se vztahuje na provozovny stravovacích služeb. Je lhotejně, jestli se provozovna označuje jako restaurace, hospoda, kavárna, bar, klub či jinak. Provozovnou stravovacích služeb je prostor potravinářského podniku, v němž je provozována stravovací služba zahrnující podávání pokrmů určených k přímé spotřebě v této provozovně.

Klíčovým pojmem je „stravovací služba“. Ta se nejčastěji poskytuje v rámci živnosti „hostinská činnost“. Poskytování stravovacích služeb (soustavně, samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost a za účelem dosažení zisku) bez příslušného živnostenského oprávnění by mohlo být posuzováno jako trestný čin neoprávněného podnikání.

Pokrmem je potravina včetně nápoje. Regulace se proto týká i barů, kde se podávají pouze nápoje. K přímé spotřebě nedochází v provozovně, kde se pokrmy jen připravují a prodávají „s sebou“. Tady už ale platí stávající zákaz kouření v prostorách manipulace s potravinami a produkty.

Zahrádky

Kouření bude zakázáno ve vnitřním prostoru, což je vnitřní prostor stavby. Výjimku mají dočasné stavby, tedy stavby, u kterých stavební úřad předem omezí dobu jejich trvání. Stavbou jsou mimo jiné také zimní zahrady, altány, trvale zaparkované maringotky, ale i pouhé přístřešky nebo dokonce terasy. Zákon však nezná pojem „vnitřní prostor stavby“. Nejjednodušší, judikaturou již naznačený a zároveň nejbližší pokynům k Rámcové úmluvě Světové zdravotnické organizace o kontrole tabáku je výklad, podle něhož vnitřním prostorem je jakýkoli zastřešený prostor.

Vnější prostor (tzv. zahrádky) není nijak regulován. Provozovateli se tak nabízí příležitost se odlišit od konkurence a zákaz kouření dobrovolně rozšířit také na zahrádku či alespoň její část (například u dětského koutku).

Povinnosti provozovatele

Prostor, kde je kouření zakázáno, musí být u vstupu označen zjevně viditelnou grafickou značkou „Kouření zakázáno“. Přesná podoba značky je uvedena v příloze zákona. Značka má velikost nejméně 12 cm × 16 cm a obdélníkový tvar s poměrem šířka/výška 3 : 4, bílým pozadím, černým okrajem a s kruhem s červeným okrajem, červeným šikmým pruhem a s černou hořící cigaretou na bílém pozadí a černými tiskacími písmeny „KOUŘENÍ ZAKÁZÁNO“.

Zjistí-li provozovatel porušení zákazu kouření, musí osobu, která nedodrží zákaz kouření, vyzvat, aby v tomto jednání nepokračovala nebo aby prostor opustila. Tato osoba je povinna výzvy uposlechnout. Neuposlechně-li, může provozovatel požádat policii o zákrok směřující k dodržení zákazu.

Znění tohoto ustanovení je významně mírnější oproti stávajícímu zákonu, podle kterého provozovatel nesmí umožnit kouření na místě, na němž je kouření tímto zákonem nebo obecně závaznou vyhláškou obce zakázáno. Podle judikatury se jedná o objektivní odpovědnost. Provozovatel je povinen kontrolovat dodržování zákazu kouření, vyzvat osobu, která jej porušuje, aby v tomto jednání nepokračovala nebo aby prostor opustila, a případně požádat policii o zákrok směřující k dodržení zákazu.

Je otázkou, zda kontrolní orgány budou schopny užší povinnost provozovatele efektivně vymáhat a zda se v praxi podaří naplnit cíl ustanovení, tedy zajistit dodržování zákazu kouření.

Dočasný problém může spočívat také v přechodném ustanovení, které provozovateli ukládá lhůtu přizpůsobit jeho činnost podmínkám stanoveným tímto zákonem do 90 dnů ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona. Samotný zákaz kouření však bude účinný již dnem účinnosti zákona (kouření zakazuje zákon, nikoli nálepka na vstupních dveřích, kterou provozovatel bude povinen vylepit až později).

Vodní dýmky a elektronické cigarety

Zákaz se nevztahuje na používání elektronických cigaret (které nehoří, tudíž se vůbec nejedná o kouření) ani na kouření vodních dýmek (zde se jedná o světově unikátní výjimku). Vodní dýmky byly ze zákazu vyjmuty s cílem zachovat stávající sortiment čajoven. Výjimka se však bohužel týká všech typů provozoven stravovacích služeb, tedy paradoxně i těch, které jsou již dnes čistě nekuřácké. Proto lze doporučit, aby provozovatelé, kteří si kouření vodních dýmek nebo používání elektronických cigaret nepřejí, prostor provozovny navíc označili zákazem kouření vodních dýmek nebo zákazem používání elektronických cigaret (například dodatkovým textem umístěným pod povinnou grafickou značkou „Kouření zakázáno“ nebo zvláštní grafickou značkou).

Výhody zákazu

Provozovatelé restaurací vydělávají na stravovacích službách, nikoli na kouření. Zkušenosti ze zahraničí ukázaly, že hosté si na čistý vzduch rádi zvykli a v důsledku zákazu kouření nedošlo k poklesu počtu restaurací. Plošný zákaz nikoho neznevýhodňuje a přináší úlevu, protože provozovatelé již nebudou muset řešit otázku investic do výkonnější vzduchotechniky či stavebních úprav restaurace. Nekuřácké prostředí znamená úsporu na údržbě restaurace a eliminuje potenciální žaloby zaměstnanců na náhradu újmy na zdraví způsobené pasivním kouřením. Věřím, že přijetí zákazu kouření nakonec všem prospěje.

JUDr. Tomáš Kindl,
právník

e-mail: tomas.kindl@tabakapravo.cz

aktualizováno: 14.10.2019

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů , judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [DEAL MONITOR](#)
- [Tři dekády v advokacii a otevřený pohled na to, co profesi i justici nejvíc škodí](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Vybrané otázky poskytování zdravotních služeb na dálku](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [„Za každou kauzou je živý příběh“](#)
- [Ombudsman na Maltě - základní parametry a role. A v čem bychom se mohli poučit i my v Česku?](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Rozhovor s JUDr. Veronikou Janoušek Rudolfovou, samostatnou advokátkou specializující se na sportovní právo](#)
- [DEAL MONITOR](#)